

Een Zweeds stel.

Jan från Sverige was een goede maar enigszins eigenzinnige timmerman in Zweden. Niet altijd voerde hij uit wat zijn baas hem opdroeg. Hij had een vrouw en twee kinderen en daar deed hij het voor. Hij werd na de zoveelste strubbeling ontslagen en raakte werkloos. Dit nu is in Zweden een onverdraaglijke schande. Hij moest gaan leven van een werkloosheidsuitkering en werd spoedig daarna door zijn vrouw de deur gewezen. Zodoende werd hij ook nog dakloos. Wel bezat hij nog, samen met een vriend, een leuke zeilboot van acht meter, genaamd "Rosita" en heel geschikt voor de Oostzee. Daarom kon hij zonder al te veel moeite dat schip gaan bewonen. Jan bleef niet stil zitten. Hij was een bekwame navigator en voer door woede gedreven met de boot door Sont, Kattegat en Skagerrak naar de open Noordzee en daarna pal in zuidwestelijke richting. Aan boord was een goed kompas, een sextant en een zeekaart van de hele Europese westkust. Zijn voorvaderen, de Vikingen, hadden het met heel wat minder doen! Steeds door boosheid en goede wind aangewakkerd voer hij in één stuk door naar Marokko. Die Marokkanen bevielen het hem ook niet en hij zeilde terug naar het uiterste einde van het Iberisch schiereiland, tot aan het waddeneiland Culatra in Portugal. Daar aangeland in een kleine ondiepe en zanderige lagune kon hij overwinterden tussen soortgelijke zwervers op zee, die daar bijna gratis leefden zoals ooit Robinson Crusoe in zijn betere dagen.

Petra, dochter van een hoge ambtenaar in Zweden, had voorheen niet de juiste vaardigheden opgedaan om haar vader na te volgen. Maar ze had het toch ook niet van een vreemde. Ze wilde wel heel goed de Franse taal leren en verbleef daarom enige tijd als au pair in Luxemburg. Na vele maanden moest ze de baan opgeven. Ze reisde terug naar Zweden en beviel daar van een kind. Maar het zou nog erger worden. Na een paar maanden overleed haar kind. Ze raakte daardoor nog meer van streek en hoorde over de teloorgang en het barre vertrek van haar jeugdvriend Jan. Ze boekte meteen een enkele vliegreis naar het zuiden van Portugal en voegde zich daar bij Jan op datzelfde zandeiland Culatra. Daar ontkwamen ze allebei heel zorgeloos en bijna zonder kosten aan de lange, vervelende en donkere winter in Zweden.

Op dat eiland bestond toen nog maar één café met een capitão in korte witte broek en met dezelfde kleur pet. Hij ging die in de loop van de middag op bestelling altijd vis kopen bij de plaatselijke vissers. Van deze vis maakte hij dan een mooie soep die tegen de avond met brood en wijn, door hem en zijn zoon, samen met de verzamelde gasten, in de buitenlucht naar binnen gewerkt werd.

Het is lang geleden en helaas hebben slimme projectontwikkelaars dat ook gezien en op die plaats een grote vierkante jachthaven uit laten baggeren en wat aanlegsteigers laten maken. Een ontwikkeling die zich toen in korte tijd in heel Portugal voordeed. In de paradijselijke lagune daarnaast wordt nu geen schip meer toegelaten. Er kwamen daarna in het dorpje nog wel tien cafés bij en hoe dat nu gaat nu met die vissoep, dat weet ik niet. Op die plek, waar toen nog alleen maar dat ene café was, ontmoette ik voor de eerste keer dit Zweedse stel. Ze waren van plan om, net als ik, van daaruit via de Balearen naar de monding van de Rhône te zeilen en van daaruit over rivieren en kanalen naar het noorden te varen om zo weer in onze thuislanden terug te komen. Op die reis kon de Franse taal van Petra toch nog weer van pas komen. Maanden lang trokken we samen met allerlei andere zeilers langs de Spaanse zuidkust tot aan de Balearen. We bleven elkaar steeds ontmoeten op de meest onverwachte plekken.

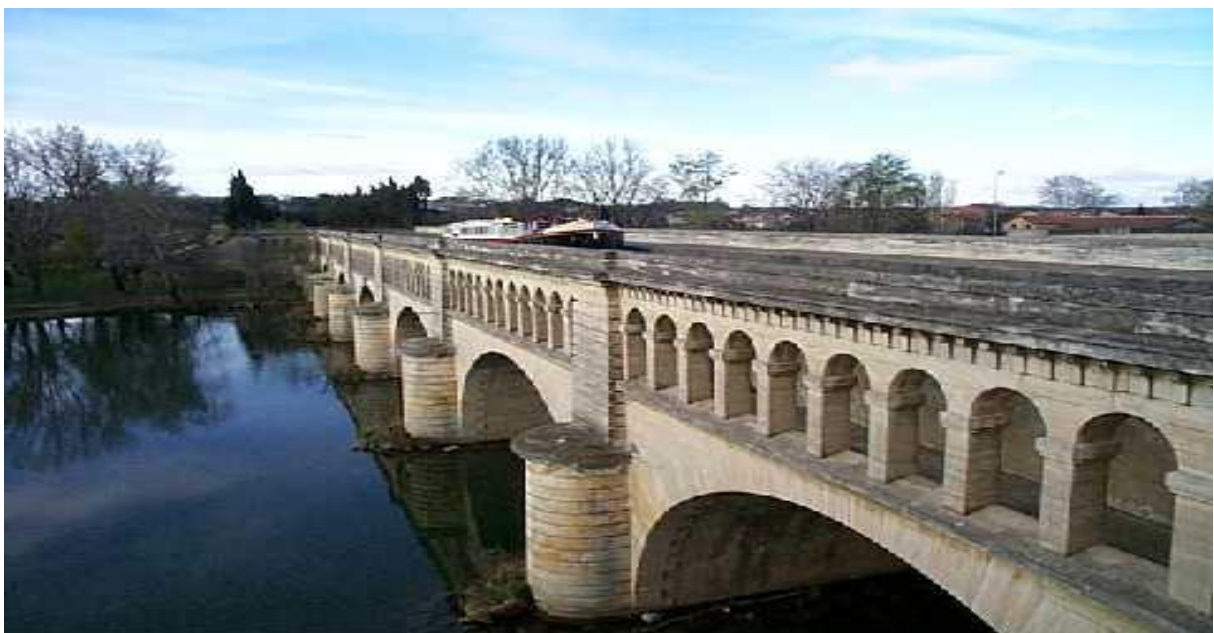

In kubistische stijl opgetrokken café 'Janoca' op het eiland Culatra met de capitão in bijpassende kleding, op blote voeten, in gesprek met een paar klanten. De hond slaapt op de 'weg' want verkeer is er niet.

Op een keer trof ik de "Rosita" ergens aan, voor anker liggend, net voorbij de ingang van de baai van de Spaanse stad Cartagena waar toen, in 1992, voor jachten nog weinig geregeld was. Een indrukwekkende oude stad met een mooie ouderwets deftige jachthaven, waar we pas later mochten verblijven. Achter de brede toegang van de baai, waar we samen voor anker lagen, werden wij vroeg in de ochtend met grote overmacht van snelle boten ruw overvallen door de

Spaanse douane. Ze zochten naar verdovende middelen. Ze wisten dat Jan in Marokko geweest was en samen optrekken met een rondzeilende Nederlander is buitengewoon verdacht. Ze vermoedden dat wij op die plek een afgesproken ontmoeting hadden om smokkelwaar over te laden. Ze controleerden onze beide boten tot op iedere naad. Gelukkig vonden ze bij geen van ons tweeën iets strafbaars en voeren daarna zonder enige verklaring weer weg. Dat daar in die tijd gigantisch veel gesmokkeld werd, wisten wij wel. Bij Gibraltar hadden we al gezien hoe levensgevaarlijke lieden met snelle rubberboten, in het zicht van de douane overstaken en tussen de zeeschepen doorvoeren met reusachtige pakken sigaretten.

Op Mallorca zou ik Jan en Petra voor de laatste keer ontmoeten. Zij hadden echter toch nog ergens anders een Zweeds stel ontmoet dat dezelfde richting op wilde. Bij mijn aankomst zijn ze meteen uit de baai van Port d'Andratx weggevaren. Pas veel later hoorde ik dat ze rechtstreeks naar Sète, in Zuid Frankrijk gezeild waren. Onderweg waren ze in een zware storm verzeild geraakt en verloren elkaar uit het oog. Ze dachten van elkaar dat ze ten onder gegaan waren maar drie dagen later kwamen beide boten toch nog weer ruimschoots in de haven van Sète aan, aan monding van het Canal du Midi. Van daaruit zijn ze naar Bordeaux gevaren, aan de Golf van Biskaje.

Het aquaduct 'Pont-canal' bij Béziers

Dit hele kanaal is een waterbouwkundig wonder en een ongelooflijk interessante route. Er bestaan daar een honderdtal oude kunstwerken, zoals trapsluizen, aquaducten, tunnels et cetera. Een ronde sluis in Agde verbindt het kanaal ook

met de Hérault. Beroemd is het aquaduct 'Pont-canal' bij Bézier, dat daar de Orb overspant. Omhoog ook door de sluizentrappen van Fonserannes met 9 sluizen en Castelnaudary met vier sluizen. Daarom werd het Canal in 1996 ook toegevoegd aan de wereld erfgoedlijst van UNESCO.

Jan en Petra zijn nog samen in Bordeaux aangekomen. Petra is daarna alleen naar Zweden terug gevlogen. Haar wilde jaren waren voorbij en ze ging wonen in een stuga, een buitenhuisje zoals zoveel mensen in Zweden dat hebben, tussen de uitgestrekte bossen en meren in het zuiden van dit land. Daar kon ze helemaal op zichzelf leven en haar eigen groenten verbouwen. Jan heeft vanuit Bordeaux weer solo de overzeese monstertocht naar het noorden ondernomen, met die kleine zeilboot tegen weer en wind in, over drukke en gevaarlijke zeeën, terug naar Zweden.

Ikzelf ben in die tijd met mijn eigen schip: 'IJsvogel' vanaf Mallorca alleen overgevaren naar de Spaanse badplaats Blanes en later langs de Costa Brava om bij Sète met liggende mast de Petit Rhône en de Rhône op te varen om daarna over de Saône, Canal de l'Este en de Maas weer terug te komen in Nederland.

En wat er van de "Rosita" geworden is? In Zweden thuis gekomen kocht Jan van zijn vriend ook de andere helft van de boot, zodat ook hij ook zijn eigen mobiele stuga had om af en toe deze barre wereld te kunnen ontvluchten.

Monus.

E-mail: www.m.os11@chello.nl

Info: www.monus-icks.nl

Mijn zeilboot "IJsvogel" voor de Portugese kust bij Sines. Achterop in driekleur mijn beste bemanningslid, de windvaanstuurinrichting van het ontwerp Bouvaan.

